

Louisiana. Er Walton Fords fænomenele akvareller postmoderne kitsch eller er han en før-moderne moralist?

Bæster

AF METTE SANDBYE

En sort panter med gule øjne, undsluppet fra zoo og jaget af bønder med fakler. En bisonokse, som overfalder af blodtørstige ulve. Øjet har de allerede ædt. Et næsehorn, der kæmper for sit liv på dækket af et skib, som er ved at gå ned. Disse og mange andre dyr i livstruende eller bare simpelthen bestialske situationer kan man netop nu møde på Louisianas vægge.

De er skildret i naturlig størrelse, hvilket gør dem så meget desto mere effektfulde. Den amerikanske kunstner Walton Ford (f. 1960 i New York) er noget så usædvanligt som dyremaler, og dét – sammen med de store formater og den aldeles virtuose og enormt detaljerede tegneteknik – gør i sig selv udstillingen til noget meget særegent, sådan her anno 2010.

Ford er ikke ret kendt i Europa, men Hamburger Bahnhof i Berlin viste tidligere på året en stor og meget omtalt udstilling med hans værker, og det er den, der nu er kommet til Louisiana. At han dog er stor, også i Europa, vidner den flere kilo tykke bog *Walton Ford. Pancha Tantra* fra det tyske forlag Taschen dog om. Den blev allerede udgivet i 2007 og rummer de samme billeder som på Louisiana, samt en hel del flere. I bogens eneste korte tekst beskriver Bill Buford Ford som en »umoderne præmodernist«, fordi han er direkte inspireret af gamle zoologiske bøger med naturalistiske illustrationer og af historier af opdagelsesrejsende og zoologer helt tilbage til 1500-tallet, og fordi han maler så gammeldags præcist og detaljerigt. Hvorfor tænker jeg så på noget så »far out« som Jeff Koons i mødet med Walton Ford? Hm, det må jeg tænke lidt mere over, men først lidt mere om udstillingen og Ford.

FORDS billeder er akvareller på papir, og det i sig selv er jo en sindssyg svær teknik at mestre i det store format og med de mange fuldkomne minutøst skildrede detaljer i fuglefsjer, pels, dyrehår, græsstrå, blade, øjne der skinner og tænder, der glimter farligt. Der skal bare ikke rystes på hånden, og det gør den tegnesikre Ford absolut ikke.

Han har bevidst gulnet papiret i kanterne, så det skal se gammelt ud, ligesom han tegner titlen direkte på billedet med sirlig svungen håndskrift og tillige tilføjer blyantsskriblerier, der nogle gange er delvis udviskede og ulæselige. Det ser umiddelbart »gammelt« ud, især når man ser billederne på tryk i kataloget, men når jeg betragter akvarellerne på væggen, så tænker jeg mere på helt nutidige tegneserieillustrationer end på gamle farvelagte kobberstik. Også fordi Fords klare farveskala signalerer tegneserie.

Ford maler ikke direkte efter naturen, men henter inspiration i gamle bøger og skrevne beretninger, og til hver tegning hører en kort tekst. Den handler ofte om (mandlige) vestlige opdagelsesrejsende eller storvildtjægeres møde med og fascination af naturens farlighed og af de stolte og smukke dyr, som de ikke desto mindre er ude på at nedskyde. Som en skildring af en såret sabelantilope, som forfatteren Ernest Hemingway kom til at skamskyde, så den blev overladt til en uden tvivl frygtelig død blandt blodtørstige dyr på savannen.

En af hovedinspirationskilderne er den amerikanske ornitolog og dyremaler John James Audubon (1785-1851). Ford har trukket nogle af de uhyggeligste historier ud af Audubons dagbøger og malet situationerne. Enten handler det om menneskenes ondskab over for dyrene, som i en grusom og nærmest euforisk bjørnejagt, hvor selv ungerne bliver revet ihjel af menneskenes jagthunde, eller om den dyriske grusomhed i sig selv, som i den vildt fascinerende skildring af et amerikansk naturfænomen, hvor tusindvis af fugle pludselig fylder luften som en solformørkelse. Ford tegner dem som et Hieronimus Bosch-agtigt orgie af fjer, næb og vinger, der skider, bider, flakser og æder hinanden.

I flere tilfælde handler det om eksotiske dyr, som opdagelsesrejsende har bragt med sig tilbage til Europa til almen skræk og beundring, men hvor disse dyr så alligevel går en grim skæbne i møde, fordi deres skræmmende »andethed« alligevel ikke kan rummes af kulturen. Som panteren, der undslipper zoo, jages af menneskene og til sidst skydes, elgen som borgerne i Basel mente var en dæmon og derfor fodrede med et æble fyldt med brækkede nåle, eller næsehornet der druknede fra skibet i havsnød, fordi det var lænket og derfor ikke kunne svømme i land.

Her ligger jo muligvis en oplagt tolkning i retning af nutidens vestlige kulturers forhold til den fremmede, og det er her, jeg begynder at tænke på Ford som en nutidig popkunstner ikke så meget ulig Jeff Koons. Koons der også arbejder grandios i formatet og sindssygt virtuost med materialet, om det så er Mickey Mouse i superperfekt stålgenivelse eller et pornofilm af ham selv og Cicciolina. Koons, der stjæler glad og fascineret med arme og ben fra historiens og massekulturens skatkammer, som også Ford gør det.

LOUISIANA gør i udstillingens tekster et nummer ud af at understrege, at Ford ikke er politisk korrekt, men samtidig hævder de, at værkerne ikke bare handler om dyr, men snarere om mennesket, og om industrialisering, kolonisering og miljødelæggelse. Og en sektion med fuglemalerier hedder ligefrem »Politiske fugle,« selvom det er svært at fortolke det politiske i dem, med undtagelse af det, som vægtesten selv udlægger, nemlig et billede af en virkelig ond kalkun, der har myrdet en kanarieflugt. Den amerikanske præsident Benjamin Franklin ville have haft kalkunen som nationalsymbol, fordi den for ham inkarnerede amerikansk folkesjæl, men fortællerne for ørnen gik i 1782 af med sejren, og Ford viser os nu kalkunen som en sand dræber. I andre af fuglebillederne er der, så vidt jeg kunne tyde mig frem til, nogle vage referencer til Microsoft og Bill Gates, måske som nutidens imperialister, men det bliver ved antydningerne.

Efter 1990er-kunstens faible for trashkunst, det bevidst barnlige eller det konceptuelle, er der ingen tvivl om, at tiden skrider på kunstnere, der oversætter Kunst til Kunnen. Fords hovedtema er vel menneskets fascination af de vilde og netop u-menneskelige dyr, som man drages mod som sin egen modsætning, og så alligevel forsøger at tæmme og netop gøre menneskelige.

Men en velvillig fortolker-Holger kan tænke lovlige meget moraliserende kulturkritik ind i dem, som når den voldsomme historie om den bengalske tiger og den afrikanske løve i kamp i zoo kommer til at handle om »kolonimagten Englands overlegne og drilske leg med sine besiddelser i Indien og Afrika«.

De er meget, meget flotte, og de er også direkte brutale og væmmelige at se på, men jeg har også en fornemmelse af postmoderne kitsch, som man kan lægge næsten hvad som helst ind i – eller slet ingenting. Men måske er Fords tegneseriebilleder – netop som Koons' – noget midt mellem, og så er den ubestemmelighed i virkeligheden værket største kvalitet.

Walton Ford. Louisiana Contemporary. Louisiana, Humlebek, til 6. marts. Lille katalog med tekst af kurator Mette Marcus og Minik Rosing. Se endvidere Bogen Walton Ford. Pancha Tantra, udgivet på Taschen Verlag, 320 s. ca. 360 kr.